

"בתוך נייר עיתון" - מאדישות למעורבות

פעילות זו מתאימה גם כהכנה לפרויקט המחויבות האישית.

מטרות

1. להיחשף לעובדה שאנשים וקבוצות בחברה הישראלית חווים מצוקות חברתיות-כלכליות.
2. לבחון את מידת המחויבות שלנו כלפי הנזקקים בחברה.
3. להגביר את הרגישות כלפי נזקקים בחברה ואת המחויבות שלנו כלפיהם.
4. לנתב את בני נוער למתן עזרה מעשית לקבוצות חלשות בחברה.

עזרים

- מקרן להקרנת הקליפ או דיסק עם השיר "בתוך נייר עיתון" להשמעה.
- דפים עם מילות השיר לחלוקה לתלמידים (אפשר לבקש מהם להוריד בבית, אפשר להקרין שקף על מסך. חשוב שהמילים יהיו מולם בזמן ההשמעה).
- עיתונים מהשבוע/ שבועיים אחרונים.

נוספחים: מילות השיר "בתוך נייר עיתון", דף משימה קבוצתית.

משך הפעילות: 45 דקות (ניתן להרחיב לשיעור נוסף בהתאם לצורך).

מהלך הפעילות

שלב א' – אישי

1. המנחה נותן רקע על להקת "טיפקס": "טיפקס" הייתה להקה ישראלית ששילבה השפעות מוזיקליות ים-תיכוניות ומוזיקת רוק. במשך שנות פעילותה הרבות, השתנה הרכב הלהקה פעמים מספר, אך סגנון הלהקה נשמר, בין השאר בזכות קובי אוז – כותב השירים, המלחין והסולן של הלהקה בכל שנות פעילותה. קובי אוז גדל בעיירת הפיתוח שדרות, והתפתח לזמר שירי מחאה מוכשר. בתחילת 1993, כשהיה אוז בן עשרים וארבע, הקליטה הלהקה את אלבומה השני: "האחרון בעשירון התחתון". יותר

- ממחצית משירי האלבום היו שירי מחאה על בעיות חברתיות: מבעיות כלכליות – בשיר "אנשים מגולגלים בתוך נייר עיתון", ועד לבעיות בנוגע למעמד האישה במשפחה – בשיר "אם ואחות". השיר המפורסם ביותר באלבום הוא השיר "בתוך נייר עיתון", שכתב אוז על-פי לחן מרוקאי עממי. השיר היה לאחד מלהיטיה הגדולים של הלהקה. אוז כתב והלחין גם את יתר השירים באלבום – שזכה להצלחה מסחרית מרשימה (בקיץ 2011, בעת הפגנות המחאה בסיסמה "העם דורש צדק חברתי", נרתם אוז גם למאבק הרופאים ושינה את מילות שירו המפורסם: "יש אנשים השוכבים חולים במסדרון...").
2. המנחה יקרין את קליפ השיר "[בתוך נייר עיתון](#)", או ישמיע את השיר (כדאי לחלק לתלמידים את מילות השיר במקביל).
3. המנחה יבקש מכל משתתף לסמן שורה בשיר המשמעותית עבורו.

דיון קצר

- איזו שורה בשיר משמעותית ביותר בשבילכם?
- לדעתכם, מי הם האנשים שעליהם מדבר השיר?
- לדעתכם, למה האנשים בשיר מתוארים כאילו הם חיים בתוך הבתים שלנו (אצלנו במטבח, אצלנו בסלון וכד')?
- אילו מצוקות של אנשים מתוארות בשיר?
- לאיזה קו מתכוון המשורר? (נהוג להתייחס לקו העוני).
- האם אתם תופסים את עצמיכם כמו האנשים האדישים בשיר?

שלב ב' - קבוצתי

המשתתפים יתחלקו לקבוצות. כל קבוצה תקבל עיתונים ותחפש כתבות שיש בהן בקשה לעזרה או תיאור מצוקה חברתית-כלכלית, תבצע את המטלות שבכרטיס העבודה הקבוצתי ותכין את עיקרי הדברים להצגה במליאה (אפשר לבצע את המשימה בזוגות מול מחשבים).

שלב ג' - במליאה

שאלות לדיון

1. מה המציאות החברתית שעולה מתוך העיון בעיתונים ובתקשורת בכלל?
2. אילו תחושות עולות בכם לנוכח תמונת מציאות זו?
3. האם תמונה חברתית זו מתאימה, לדעתכם, למתואר בשיר?

4. האם צרכים בסיסיים של חלשים בחברה אמורים להטריד אותנו? נמקו.
5. מדוע רוב האנשים אינם מעסיקים עצמם במצוקות האחרים?
6. האם אפשר לשפוט אנשים שאינם נרתמים לעזרת נזקקים? (חשוב להבדיל בין מי שפוגע למי שאדיש).
7. האם חובה עלינו לדאוג למישהו שאיננו מכירים? (להבדיל בין חובה על-פי חוק לחובה מוסרית).
4. לדעתכם, באילו תחומים יכולים בני נוער לסייע ליחידים או לקבוצות חלשות בסביבתם הקרובה?

אפשר ורצוי לפתח עניין זה בשיעור נוסף, וליזום פעילות עזרה לנזקקים – אישית, קבוצתית או כיתתית (אפשר גם כהכנה לקראת מחויבות אישית).

נספחים

נספח 1: מילות השיר "[בתוך נייר עיתון](#)"

מילים: קובי אוז
לחן: מרוקאי כפרי, עיבוד: אוז ויוסיפוב

הנה אנשים מגולגלים בתוך נייר עיתון,
חיים בתוך קופסה
של שימורים אצלנו במטבח.
ובמטבח על השולחן יש איש בתוך קנקן
מציץ מהזכוכית, ויום אחד
נורה מתוך תותח...

נספח 2: כרטיס משימה קבוצתית

כרטיס משימה

- עיינו בעיתונים המונחים לפניכם וחפשו כתבות הנוגעות לנזקקים בחברה.
- בחרו כתבה אחת שמתארת מצוקה קשה.
- מדוע בחרתם דווקא בכתבה זו?
- האם כתבה זו מייצגת את המציאות בארץ? הסבירו.